

Protocol Omgaan met grensoverschrijdend gedrag

PCBO 'Het Mozaïek'
Middelwijk 2
9202 GV Drachten
0512 544530
info.hetmozaiek@pcbosmallingerland.nl
www.pcbo-hetmozaiek.nl

Documenteigenaar
Datum volgende toetsing
Datum volgende borging

Team PCBO 'Het Mozaïek'
Schooljaar 2017-2018
Schooljaar 2018-2019

Inhoudsopgave:	Bladzijde:
Hoofdstuk 1 Omgaan met grensoverschrijdend gedrag in de groep	3
Hoofdstuk 2 Protocol time-out	3
Hoofdstuk 3 Stappenplan	4
Hoofdstuk 4 Vervolg op time-out	4

Hoofdstuk 1 Omgaan met grensoverschrijdend gedrag in de groep

We hebben positief geformuleerde gedragsregels in de groep die regelmatig herhaald worden of in herinnering worden gebracht als de situatie daar aanleiding toe geeft.

De Kanjertraining is behalve een lespakket ook een leidraad voor het omgaan met ongewenst gedrag. Wanneer leerlingen storend of grensoverschrijdend gedrag vertonen, reageren we vanuit de strategie van de Kanjertraining:

1. Gesignaleerde gedrag benoemen (eventueel met 'pet').
2. Effect van het gedrag op leerkracht, groep, onderwijssituatie benoemen.
3. Is dat de bedoeling?
4. Ja? Dan volgt time-out (zie protocol hieronder).
5. Nee? Dan waarschuwing en graag gedrag positief wijzigen (pet).
6. Bij verbetering gedrag complimenteren.
7. Bij herhaling negatief gedrag opnieuw benoemen en kleine time-out geven

D.m.v. de Kanjertraining gaan we:

1. Regelmatig en consequent inoefenen van goed gedrag.
2. Het gedrag wat we willen zien benoemen en voordoen.
3. Gesprekken voeren met leerlingen.
4. Werken aan relatie tussen leerlingen onderling.
5. Tijdig inzetten van hulplannen waar nodig (naar aanleiding van de resultaten van KanVas).
6. Goede contacten onderhouden met ouders
7. Proberen goed gedrag te stimuleren, negatief gedrag te verminderen en escalatie van problematiek te voorkomen.

Twee keer per jaar wordt door de leerkrachten (groep 1-8) en de leerlingen (groep 5-8) een vragenlijst ingevuld omtrent gedrag en welbevinden (KanVas). Met deze vragenlijsten wordt het gedrag en het welbevinden van de kinderen gemonitord. Deze resultaten worden besproken op het KOP gesprek of op de contactavond (10 minuten gesprek). Indien noodzakelijk (bij ernstige zorg) worden deze resultaten in een apart gesprek met de ouders besproken. In het geval van grensoverschrijdend gedrag zal dit zeker het geval zijn.

Hoofdstuk 2 Protocol time-out

De time-out is bedoeld om storend gedrag in de groep op een voor de leerkracht gecontroleerde, en voor leerlingen heldere en rustige manier, terug te brengen tot een goede werksituatie. Middels de time-out zorgen we dat correcties op een rustige manier gegeven worden. De relatie leerkracht-leerling kan daardoor positief blijven. Een kalme consequente houding, verwijzend naar regelmatig herhaalde en geoefende afspraken is daarbij de basis. Complimenteren wanneer het goed gaat, rustig corrigeren bij overtreden van de regels.

In alle gevallen staat de rust in, en de veiligheid van de groep voorop. Als het gedrag van een leerling hier een negatieve invloed op heeft, wordt er ingegrepen.

De time-out vervangt in alle gevallen het 'op de gang zetten' van een leerling. Die maatregel heeft namelijk allerlei negatieve effecten (geen toezicht, geen feedback/geen leereffect, negatief contact met andere leerlingen op de gang). Onderstaande werkwijze van de time-out wordt regelmatig met de leerlingen besproken, zodat er geen misverstand kan bestaan over de afspraken en de wijze van handelen in geval van een time-out.

Voor de leerlingen in groep 1-2 geldt een aangepast protocol time-out. De leerlingen in deze groepen werken bij gedragsproblemen met een 'nadenkstoel'. Bij extreem grensoverschrijdend gedrag gelden voor deze leerlingen de time-out afspraken die ook voor de andere groepen gelden.

Hoofdstuk 3 Stappenplan

1. Als een leerling de regels/afspraken overtreedt, krijgt het een duidelijke waarschuwing van de leerkracht (volgens de strategie van de Kanjertraining, zie hoofdstuk 1). Een overtreding van afspraken kan betrekking hebben op allerlei vormen van storend gedrag: steeds praten door de les, niet willen werken, herhaald negatief gedrag naar andere leerlingen etc. De leerkracht benoemt het gedrag waarvoor de waarschuwing wordt gegeven, benoemt de gedragsregel (het gewenste gedrag) en geeft aan dat dit een waarschuwing is. Dit kan eventueel visueel worden weergegeven op het bord.
2. Als het storende gedrag zich herhaalt, wordt een tweede en derde waarschuwing gegeven en bij een derde waarschuwing kan de leerkracht de leerling naar een time-out plek in de klas verwijzen. Dit is een rustige plek in de klas, bijvoorbeeld aan een tafel apart, achterin het lokaal met de rug naar de groep of bij de leerkracht aan de tafel. In de kleutergroepen is dit 'de rode stoel'. Na ongeveer 10 minuten (dit kan eventueel visueel worden gemaakt met een timer) gaat de leerkracht naar het kind toe, of de leerling geeft zelf aan weer goed mee te kunnen en willen doen. Er volgt een kort gesprek over het verwachte gedrag en de leerling voegt zich weer bij de groep.
3. Wanneer het gedrag van de leerling niet verandert, geeft de leerkracht de leerling een time-out buiten de klas. Dit is in eerste instantie bij een leerkracht in een naastliggende groep. Hierover worden onderling afspraken gemaakt.
4. In geval van verbale of fysieke agressie en niet ingaan op correctie daarin door leerkracht, wordt direct een grote time-out buiten de groep gegeven. De leerling meldt zich bij de time-out opvang (in de regel directeur, IB-er) en gaat zitten. De timer wordt op 10 minuten gezet. Als de tijd om is meldt de leerling dat bij de time-out opvang. Deze voert een kort (5 minuten) oplossingsgericht gesprek met als doel de leerling de ondoelmatigheid van zijn gedrag te laten inzien en op zoek te gaan naar alternatieven voor dat gedrag in die situatie. De time-outopvang beoordeelt daarmee of de leerling terug kan naar de groep. De leerling blijft in principe zo kort mogelijk bij de time-out: als regel maximaal een kwartier. Als de time-outopvang van mening is dat de leerling terug kan naar de groep gaan ze samen naar de klas, de leerling biedt excuus aan en benoemt alternatief gedrag. Leerkracht geeft vervolgens aan er vertrouwen in te hebben, dat het goed zal gaan.

N.B. In enkele gevallen kan er door de leerkracht besloten worden om een deel van stap 2 over te slaan. Na een aantal keren waarschuwen kan de leerkracht besluiten dat een leerling direct een time-out krijgt. Dit kan het geval zijn bij leerlingen die frequent over de grens gaan. Zij worden even buiten de klas gezet, zodat in de klas de rust bewaard kan worden en het leerproces daar niet verder verstoord wordt.

Hoofdstuk 4 Vervolg op time-out:

De incidentele time-out heeft geen vervolg en wordt niet in het leerling-dossier genoteerd. Wanneer leerlingen geregeld een time-out hebben, wordt dit in het groeps gesprek met de IB besproken. Bij een incidentele time-out wordt geen contact met de ouders opgenomen. Wel noteert de leerkracht in het leerling-dossier in ParnasSys dat de betreffende leerling een time-out heeft gehad en wat daarvoor de reden was.

1. Wanneer twee of meer keer per week een time-out wordt gegeven, neemt de leerkracht contact op met de ouders. In geval van leerlingen waar de problematiek bekend is, maken leerkrachten en ouders afspraken over de wijze van communicatie hierover (bellen, gesprek, mailen).

2. Is er meermalen contact met de ouders over het gedrag geweest en is er geen verbetering zichtbaar, dan wordt er in overleg met IB-er en de ouders een hulpplan gedrag opgesteld. Vooraf worden de KanVas resultaten bekeken en wordt de specifieke gedragsvragenlijst (symptomen-oorzaken-adviezen) ingevuld. Ook kan ervoor gekozen worden de ouders de oudervragenlijst in te laten vullen. De ouders worden actief betrokken bij de uitvoering van het hulpplan zodat er zowel thuis als op school een eenduidige aanpak is.
3. Als het storende gedrag niet verbetert met consequente inzet van de time-out en de aanpak voortvloeiend uit het hulpplan, wordt in het overleg tussen directie en IB-er besproken welke actie ondernomen wordt.
4. In uiterste gevallen wordt in deze MT bespreking ook de mogelijkheid van schorsing overwogen. Basis voor een schorsing is dat de leerling door zijn gedrag de voortgang van het onderwijs of de veiligheid in de groep ernstig belemmert.

Leerkrachten en MR onderschrijven dit Protocol Omgaan met grensoverschrijdend gedrag.